

Ontmoedigen als mentaliteit

Alcohol- & Drugsnota 2014-2017

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
1.1 Aanleiding	2
1.2 Doelstelling	3
1.3 Totstandkoming van het beleid	4
1.4 Aandachtspunten uit de evaluatie	5
2 De aanpak	6
2.1 Domein vrije tijd	6
2.2 Domein thuis	8
2.3 Domein school	10
3. Organisatorische borging	12
3.1 Actieprogramma 2014-2017	12
3.2 Bestuurlijke coördinatie	12
3.3 Samenhang met flankerend beleid	12
3.4 Financiële borging	12

1. Inleiding

Overmatig alcohol- & drugsgebruik onder jongeren is een veelvoorkomend probleem. Albrandswaard is daarin niet uniek. Het aantal jongeren dat tussen 2001 en 2011 in het ziekenhuis is beland als gevolg van alcoholvergiftiging is in deze periode verviervoudigd. Ook het aantal softdrugsgebruikers is in deze periode sterk gestegen (Trimbos, 2013). Toch is deze stijging zowel op het terrein van alcohol als drugs in 2012 gestagneerd en lijkt zich een daling in te zetten.

De Alcohol- & Drugsnota 2013-2017 is gericht op het verder terugdringen van alcohol- en drugsgebruik onder Albrandswaardse jongeren. Daarnaast ligt de focus op het creëren van bewustwording over de negatieve gevolgen en effecten van deze middelen. Het onderwerp alcohol en drugs heeft veel raakvlakken met verschillende partijen in het publieke domein. Bij het opstellen van het beleid is dan ook de samenwerking gezocht met verschillende belanghebbenden. In gezamenlijkheid is actief gezocht naar een antwoord op de vragen 'wat is normaal?' en hoe om te gaan met de wijzigingen in de Drank & Horecawet? Via bijeenkomsten met sportverenigingen, sociëteiten, ondernemers, ouders en jongeren is gesproken over de rol die alle betrokkenen hebben in de aanpak van (overmatig) drank- & drugsgebruik.

In deze nota vindt u een beschrijving van de wijze waarop de nota tot stand is gekomen, de uitkomsten van de bijeenkomsten en tot slot op welke wijze de komende jaren invulling zal worden gegeven aan de aanpak van alcohol en drugs.

1.1 Aanleiding

Het alcoholgebruik in Albrandswaard is de afgelopen jaren gedaald. Onderstaand overzicht geeft aan dat zowel jongeren als ouderen de afgelopen jaren in mindere mate met alcohol in aanraking zijn gekomen.

Alcoholgebruik in Albrandswaard			
	2007	2008	2012
Recent alcoholgebruik (laatste 4 weken) 12-13 jaar oud	27%	12%	8%
Drinkt wel eens alcohol	-	86,4%	82%
Zware drinkers	-	10%	4,7%

Bron: GGD

Op het eerste gezicht een goed teken. Hoewel het aantal drinkers daalt, neemt de hoeveelheid drank die wordt genuttigd toe. Tot 2012 is op landelijk niveau het aantal ziekenhuisopnames als gevolg van alcohol aanzienlijk gestegen (dr. Van der Lely, 2013). Daarnaast heeft 37% van de jongeren tussen de 12 en 13 jaar wel eens alcohol gedronken. Vooral deze laatste cijfers zijn zorgwekkend, gezien de gevolgen die gebruik op jonge leeftijd met zich meebrengt.

Drugsgebruik in Albrandswaard			
	2007	2009	2012
Recent softdrugsgebruik (laatste 4 weken) 12-13 jaar oud	0%	1%	0%
Recent softdrugsgebruik (laatste 4 weken) 19-65 jaar oud	-	2,8%	3,9%

Bron: GGD

Met betrekking tot softdrugsgebruik in Albrandswaard is een lichte stijging te zien in recent cannabisgebruik onder volwassenen. Over de doelgroep 14-18 jaar zijn geen gegevens beschikbaar. Deze ontwikkelingen vragen om versterkte inzet vanuit de overheid en private partijen om alcohol- en drugsgebruik te verminderen en het bewustzijn over de gevaren van alcohol- en drugsgebruik onder burgers te verhogen.

Een andere belangrijke aanleiding is de invoering van de nieuwe Drank- & Horecawet. Door de inwerkingtreding van de nieuwe Drank- & Horecawet beschikken gemeenten over nieuwe taken en bevoegdheden en zijn er nieuwe regels van kracht zoals:

- Het verhogen van de leeftijdsgrens voor alcohol en tabak van 16 naar 18 jaar.
- Het verhogen van de leeftijd waarop een jongere (zonder toezicht) als bezoeker aanwezig mag zijn in slijterijen van 16 naar 18 jaar.
- Het verhogen van de leeftijd waarop een jongere strafbaar is als hij in het openbaar alcohol bezit van 16 naar 18 jaar (met uitzondering van jongeren van 16 en 17 jaar die in de horeca of (sport)kantine werken).
- De burgemeester krijgt een extra sanctiemogelijkheid om regel naleving te bevorderen ten aanzien van de verstrekking van alcohol; 'three strikes out'.
- Gemeenteraden zijn verplicht drankverstrekking binnen paracommerciële instellingen te reguleren.

Het huidige beleidsplan dateert uit 2007 en is niet meer actueel. Het verouderde beleidsplan, de huidige situatie en de nieuwe wet- & regelgeving vormen de aanleiding om het alcohol- & drugsbeleid te actualiseren en in te zetten op het vergroten van de bewustwording onder ouders en jongeren over de schadelijke gevolgen van overmatig middelengebruik.

1.2 Doelstellingen

De inzet is om het alcohol- & drugsgebruik in Albrandswaard verder te ontmoedigen en de ingezette lijn te versterken. Ontmoediging dient een mentaliteit te worden. Het doel is een verdere terugdringing van alcohol- en drugsgebruik in Albrandswaard.

Hieruit voortvloeiend zijn drie subdoelstellingen geformuleerd. Deze subdoelstellingen vormen de basis voor het beleid.

- *Het vergroten van betrokkenheid, bewustwording en het bespreekbaar maken* van de effecten van alcohol- en drugsgebruik onder de inwoners van de gemeente Albrandswaard.
- *Adequate signalering* van overmatig alcohol en drugsgebruik onder jongeren *en toeleiding* naar passende hulp en ondersteuning.
- *Integrale handhaving* door inzet van politie, voedsel- en warenautoriteit, GGZ en gemeente.

1.3 Totstandkoming van het beleid

Bij het ontmoedigen speelt niet alleen de overheid een belangrijke rol. Hier is een grote verantwoordelijkheid weggelegd voor ouders, horeca, besturen van sociëteiten, scholen, besturen van sportverenigingen en jongeren zelf. In het vervolg van deze nota worden deze groepen 'partners' genoemd, omdat deze partijen noodzakelijk zijn voor het realiseren van de doelstellingen.

Een nieuw alcohol- & drugsbeleid dient zich daarom niet alleen te uiten in papier maar juist in een gedeelde probleemperspectief en mentaliteitsverandering bij de betrokken partners. Tijdens het opstellen van het beleid stond dan vooral ook, naast de nota zelf, het debat centraal.

Tijdens een alcoholdebat met verenigingen, exploitanten en sociëteiten is gesproken over de gevaren van alcohol & drugs en de gevolgen van de inwerkingtreding van de nieuwe Drink- & Horecawet.

Vervolgens is tijdens een kroegentocht met jongeren en ouders gesproken over het gebruik van alcohol en drugs. In het bijzonder stond de vraag centraal 'wat is normaal?'

Tijdens de bijeenkomsten zijn diverse dilemma's en vraagstukken naar voren gekomen:

- Angst voor gebruikstoename en overlast bij verhoging van de leeftijdsgrens.
- Het verdienmodel van paracommerciële organisaties, verenigingen en ondernemers is vooral gericht op de verkoop van alcohol.
- Hoe kom je af van het beeld dat alcohol 'gewoon' is?
- Op welke wijze anticiperen de paracommerciële organisaties op de nieuwe Drink- & Horecawet (hierna DHW)?
- Welke maatregelen treffen de veiligheidspartners na signalering van gebruik?
- Op welke wijze worden de ouders, verzorgers van jongeren betrokken in de aanpak?
- Welke rol speelt de gemeente in de aanpak?
- Hoe wordt omgegaan met de jongeren in de leeftijdscategorie 16-18 jaar?

Uitgangspunten op basis van de bijeenkomsten

Op basis van de bijeenkomsten hebben de partners input geleverd voor een nieuw alcohol- & drugsbeleid. De partners hebben de volgende punten benoemd:

- De partijen onderschrijven het belang van een gezamenlijke visie en een integrale aanpak van het (overmatig) gebruik van alcohol en drugs.
- Het ontwikkelen van een preventief actieprogramma alcohol & drugs spitst zich toe op de verschillende doelgroepen en leeftijden. Een programma gericht op zowel ouders als hun kinderen.

- Communicatie vormt een belangrijke succesfactor en maakt expliciet onderdeel uit van het actieprogramma.
- Het ontwikkelen van eenduidig systeem voor toezicht en handhaving tussen sociëteiten en horecaondernemingen.
- Het handhaven en bevorderen van actieve sociale controle op jongeren en opvoeders (het actieprogramma voorziet in het aanreiken van tools aan partijen).
- Het borgen van het toezicht op de voortgang van de getroffen maatregelen in de vorm van bijvoorbeeld een periodiek overleg in werkgroepen. Hierin wordt zoveel mogelijk gezocht naar overlegvormen binnen huidige overlegstructuren.
- Het samenbrengen en verbinden van bestaande methoden en activiteiten voor het terugdringen van alcohol- & drugsgebruik.

1.4 Aandachtspunten uit de evaluatie

Aan de basis van deze nieuwe nota ligt de evaluatie van het bestaande beleidsplan uit 2007. In de werkgroep sociale veiligheid is in gezamenlijkheid het beleid geëvalueerd. Deze werkgroep bestaat onder andere uit jongerenwerkers, politie, boa's, de RET en Bouman GGZ. Uit de evaluatie zijn de volgende punten naar voren gekomen.

- Er is slechts beperkt controle op alcohol- en drugsgebruik in horecagelegenheden. In de praktijk blijkt door drukte in de horecagelegenheid/sociëteit beperkt zicht te zijn op het overmatig gebruik van alcohol en/of drugs. Dit kan tot gevolg hebben dat er zowel binnen de muren van de gelegenheid als daarbuiten problemen kunnen ontstaan met overlast van alcohol- en/of drugsgebruik.
- In de praktijk blijkt het realiseren van afstemming tussen ondernemers moeizaam te verlopen. Ondernemers zijn nauwelijks betrokken bij het bespreken van matigingsbeleid en zoeken in beperkte mate onderlinge afstemming.
- Het is erg lastig om opvoeders bij de alcohol- en drugsproblematiek te betrekken. Na veel verschillende pogingen om het onderwerp bij ouders bespreekbaar te maken blijkt dat er slechts beperkte betrokkenheid is. Geconstateerd is dat het onderwerp nog steeds onvoldoende bespreekbaar is en ouders zich nog onvoldoende bewust zijn van de risico's van het gebruik.
- Een laatste aandachtspunt is het verder bereikbaar en laagdrempelig maken van de hulpverlening. Hoewel problemen steeds eerder worden gesignaleerd is het voor jongeren en ouders niet altijd helder waar zij met hun probleem terecht kunnen. Geconstateerd is dat de bereikbaarheid en zichtbaarheid van hulpverlening kan worden verbeterd.

Zowel de evaluatiepunten uit het beleidsplan van 2007, als de dilemma's uit de bijeenkomsten zijn verwerkt in de kaders van deze nota en worden verder geconcretiseerd in het actieprogramma.

2. De aanpak

In de aanloop naar de verdere uitwerking van het alcohol- en drugsbeleid is onderscheid gemaakt in drie domeinen, te weten: vrije tijd, thuis en school. In dit hoofdstuk wordt per domein een beschrijving gegeven van de aanpak.

2.1 Domein vrije tijd

Het domein 'vrije tijd' bestaat uit gelegenheden waar jongeren het meest vrij zijn en het minst gebonden zijn aan regels vanuit een leerinstituut, instellingen of andere organisatie. In deze omgeving spelen alcohol en/of drugs vaak een belangrijke rol. Tot het domein vrije tijd behoren onder andere sportverenigingen, horecagelegenheden, sociëteiten en slijterijen.

Sportverenigingen

Als paracommerciële instellingen zijn de lokale sportverenigingen binnen Albrandswaard bevoegd om conform de Drank- en Horecawetvergunning alcoholhoudende dranken te schenken. De verkoop van drank zorgt daarbij voor de benodigde inkomsten van de vereniging.

Een groot aantal verenigingen geeft aan activiteiten te ontplooiën op het terrein alcoholontmoediging. Zo wordt op een aantal verenigingen gewerkt met bandjes en een kaartensysteem. Daarnaast zijn een aantal verenigingen op dit terrein nog nauwelijks actief.

Uit de bijeenkomsten is gebleken dat de sportverenigingen ondersteuning zoeken in de aanpak van overmatig alcoholgebruik onder hun leden. Het delen van kennis en het gebruik van specifieke methodieken en technieken staat daarbij centraal.

Een kanttekening is het verdienmodel van veel verenigingen, dat voor een groot deel berust op de verkoop van alcohol. Het vinden van alternatieve financieringsbronnen is dan ook van belang om daadwerkelijk handen en voeten te geven aan ontmoedigingsbeleid binnen sportverenigingen.

Sociëteiten

Ook de lokale sociëteiten zijn als paracommerciële instellingen bevoegd om conform de Drank- en Horecawetvergunning alcoholhoudende dranken te schenken. De inwerkingtreding van de nieuwe DHW heeft grote gevolgen voor de sociëteiten.

Een groot aantal nieuwe handhavingsinstrumenten verplicht sociëteiten toe te zien op het voorkomen van incidenten als gevolg van alcohol- & drugsgebruik. Besturen van sociëteiten geven aan dat zij in de praktijk niet altijd over voldoende vaardigheden en middelen beschikken om op adequate wijze toe te zien op het voorkomen van overmatig drank- en drugsgebruik. Ondersteuning is daarbij gewenst. Te denken valt aan cursussen op het gebied van herkenning van middelengebruik en het creëren van korte lijnen met handhavers.

Door de verhoging van de leeftijdsgrens voor alcohol en tabak ontstaat een doelgroep van 16 tot 18 jarigen die per 1 januari 2014 wettelijk gezien geen alcoholhoudende dranken meer mag nuttigen. De kans bestaat dat deze doelgroep de sociëteiten in mindere mate zal bezoeken, door Albrandswaard gaat 'zwerven' en elders alcohol en/of drugs gaat nuttigen. Daarnaast kan dit ten koste gaan van de bar inkomsten van de sociëteiten. Enkele sociëteiten anticiperen hierop door alternatieve activiteiten aan te willen bieden voor verschillende doelgroepen.

De afstemming tussen deze activiteiten is van groot belang. De besturen van de sociëteiten onderschrijven dat doelgroepenbeleid hier een belangrijke rol in kan spelen. In nauwe samenwerking met de sociëteiten dient gekeken te worden hoe dit beleid vormgegeven kan worden.

Tevens is tijdens de bijeenkomsten uitgesproken dat zowel de sportverenigingen als de sociëteiten behoefte hebben aan een training van barvrijwilligers, waarin zij instructies ontvangen over verantwoord alcohol schenken.

Horecagelegenheden

Horecaexploitanten hebben een belangrijke rol bij het verstrekken van alcohol. Er dient een balans te worden gevonden tussen enerzijds de verkoop van alcohol en anderzijds het tegengaan van (overmatig) drankgebruik door jongeren.

De exploitanten hebben op basis van de nieuwe DHW een aantal belangrijke verplichtingen. Zo zijn zij strafbaar in het geval van alcoholverstrekking aan een minderjarige, mag geen alcohol worden verkocht aan personen in een besonken toestand en mogen deze personen niet toegelaten worden tot de gelegenheid.

Naast het handhaven van deze regelgeving is het van belang dat horecagelegenheden uniforme huisregels hanteren ten aanzien van alcohol en/of drugsgebruik en dat overlastgevers in beeld zijn. Structureel overleg over preventieve en repressieve maatregelen is daarbij noodzakelijk.

Slijterijen/supermarkten

Het verhogen van de minimum leeftijd vergt van deze ondernemingen intensieve aandacht voor de leeftijdscontroles. Deze ondernemingen dienen aangesproken te worden op hun verantwoordelijkheid om geen alcoholhoudende dranken te verstrekken aan minderjarigen, zoals is vastgelegd in de wetgeving.

De aanpak in relatie tot subdoelstellingen

Het vergroten van betrokkenheid, bewustwording en het bespreekbaar maken

- Om bewustwording en betrokkenheid te creëren is het van belang reeds bestaande methoden met elkaar te delen. Verenigingen ontplooiën afzonderlijk verschillende maatregelen om alcoholgebruik te ontmoedigen. Daarnaast hebben sociëteiten ieder hun eigen werkwijze om drugsgebruik tegen te gaan. Er wordt ingezet op het delen van deze kennis.
- Betrokken ondernemers zijn cruciaal bij de aanpak van overmatig alcohol- en/of drugsgebruik. Het initiëren van een structureel horecaoverleg is daarbij van belang.
- De sociëteiten erkennen zich op dezelfde doelgroepen te richten. Om de sociëteiten levendig te houden en handen en voeten te geven aan de leeftijdsverhoging voor alcohol en tabak is het van belang focus op doelgroepen aan te brengen. In samenwerking met de sociëteiten zal doelgroepenbeleid worden ontwikkeld om alternatieven te bieden voor de doelgroep 16-18 jaar.
- Om bovenstaande maatregelen te realiseren is het noodzakelijk structurele afstemming tussen sociëteiten te realiseren. Er zal een afstemmingsoverleg worden opgestart om de aanpak van alcohol- en drugsproblematiek bespreekbaar te maken.
- Sportverenigingen worden gestimuleerd minimaal 1 trekker 'alcoholontmoediging' aan te stellen. Deze trekker is verantwoordelijk voor het onder de aandacht brengen/houden en bespreekbaar maken van het onderwerp binnen de vereniging.

Adequate signalering en toeleiding naar hulp

- Barvrijwilligers vervullen een belangrijke rol bij de signalering van overmatig drank- en/of drugsgebruik. Alle barvrijwilligers van verenigingen en sociëteiten wordt de instructie verantwoord alcohol schenken aangeboden via Bouman GGZ.
- Om gebruik tijdig te herkennen wordt aan verenigingen, sociëteiten en ondernemers deskundigheidsbevordering aangeboden via Bouman GGZ.

- Het dient voor verenigingen, sociëteiten en ondernemers bekend te zijn waar zij met signalen van drank- & drugsmisbruik terecht kunnen. Bekendheid van lokale zorgstructuren en het meldpunt is hierbij essentieel. Alle barvrijwilligers en besturen zullen hierover worden geïnformeerd.

Handhaving

- Supermarkten en slijterijen hebben een belangrijke verantwoordelijkheid bij het handhaven van wet- en regelgeving. Zij worden hier dan ook op aangesproken en gecontroleerd.
- Overlastgevers dienen bij iedere horecagelegenheid en vereniging in beeld te zijn. Het is van belang te komen tot een eenduidige handhavingsstrategie met betrekking tot overlastgevende personen als gevolg van alcohol en/of drugs.
- De burgemeester hanteert een 'three strikes out' beleid. Bij de constatering van een overtreding bij niet DHW-vergunningplichtigen (supermarkten, slijterijen, snackbars) zal de burgemeester het recht op verkoop van alcohol tijdelijk verbieden. Bij DHW-vergunningplichtigen zal de vergunning tijdelijk worden ingetrokken.
- De gemeente zal in samenwerking met de politie en de Voedsel en Waren Autoriteit (handhaving op tabak) horecacontroles uitvoeren.

2.2 Domein thuis

Binnen het domein thuis wordt de focus gelegd op de opvoeders. Opvoeders spelen een essentiële rol in het stellen van grenzen en fungeren als voorbeeldfunctie voor jongeren (Van der Lely, 2013). Jongerenwerkers komen veelal in beeld op de momenten dat jongeren op straat aanwezig zijn en spelen een rol in het informeren en signaleren van eventueel gebruik van genotsmiddelen. Tot slot valt het fenomeen 'indrinken' onder het domein thuis. Indrinken is het nuttigen van alcohol voordat jongeren naar een feest of uitgaangelegenheid gaan. Het gevolg hiervan is dat jongeren in beschonken toestand een gelegenheid betreden.

Opvoeders

De opvoeders van de jongeren spelen een cruciale rol bij het conditioneren van de normen en waarden patronen van jongeren inzake alcohol- en drugsgebruik. Tijdens de domeinbijeenkomsten waren de opvoeders ondervertegenwoordigd, waardoor de vraag is gerezen hoe zij meer kunnen worden betrokken bij de aanpak van alcohol- en drugsgebruik door jongeren. Communicatie is een belangrijke tool om zowel de opvoeders als de jongeren te bereiken en vormt een essentieel onderdeel in het totaalpakket aan maatregelen in het nog op te stellen actieprogramma.

Het is van belang ouders en opvoeders van kinderen te informeren en adviseren over de gevolgen en effecten van alcohol- en drugsgebruik. Uitgangspunt is dat ouders en opvoeders een voorbeeldfunctie hebben, verantwoordelijk zijn voor de opvoeding van hun kind, grenzen moeten stellen en dat het verbieden van alcohol- en drugsgebruik wel degelijk effect heeft.

Ondersteuning tijdens de opvoeding is daarbij essentieel. De inzet is gericht op het faciliteren van ouders en opvoeders om in gesprek te gaan met hun kind over het onderwerp alcohol en drugs. Voor het benaderen van ouders wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande contactmomenten zoals op school en bij buitenschoolse activiteiten en op de (sport)vereniging.

Naast het voorlichten van opvoeders en jongeren dient aandacht geschonken te worden aan het signaleren. Wanneer er daadwerkelijk alcohol- en/of drugsproblemen zijn is het essentieel dat opvoeders op de juiste manier worden begeleid naar betreffende hulpinstanties. De gemeente speelt hier een ondersteunende en faciliterende rol in.

Jongerenwerkers

Albrandswaard heeft een goed team jongerenwerkers die actief betrokken zijn als het gaat om de basisschool jeugd en jeugd ouder dan 18 jaar. Zij leggen de nadruk op voorlichting over alcohol en drugs aan jeugdigen tot en met 18 jaar. Bij oudere jeugd verschuift de aandacht van voorlichten naar signaleren en beïnvloeden van gedrag. Bewustwording van de gevolgen van (overmatig) alcohol- en/of drugsgebruik is ook hier van belang.

Daarnaast dient een setting te worden gecreëerd waarin het gebruik van alcohol en drugs niet noodzakelijk is voor het vermaak van de jongeren. Indien (overmatig) alcohol- en/of drugsgebruik wordt gesignaleerd kunnen de jongerenwerkers optreden als contactpersoon voor opvoeders.

Indrinken (Thuis/hokken/keten/buitenruimte)

Door de nieuwe Drank- & Horecawet is het voor jongeren onder de achttien jaar verboden om alcoholhoudende dranken aan te schaffen en te consumeren. Het effect van deze maatregel is afhankelijk van de mate waarin de aanbieders en de sociale omgeving van de jongeren zich houden aan deze regelgeving. Het is van belang dat supermarkten, slijterijen en opvoeders worden aangesproken op hun verantwoordelijkheden om minderjarigen niet te faciliteren in de aankoop van alcoholhoudende dranken om indrinken te voorkomen.

Indrinken in de openbare ruimte kan tot overlastgevende situaties leiden. Ook kan het verbod op alcohol onder de 18 en de beperking op verkrijgbaarheid bijdragen aan een toename van drugsgebruik. Toezicht en handhaving van politie, boa's, jongerenwerk en buurtpreventie is van belang om indrinken en drugsgebruik op straat tegen te gaan.

De aanpak in relatie tot subdoelstellingen

Het vergroten van betrokkenheid, bewustwording en het bespreekbaar maken

- Om bewustwording te laten ontstaan is communicatie over de gevaren van alcohol en drugs essentieel. Jongeren en ouders moeten inzien dat (overmatig) middelengebruik schade aan de gezondheid toebrengt en zich bewust zijn van de risico's.
- Bij veel ouders en jongeren bestaan vragen over hoe om te gaan met alcohol & drugs. Voorlichting aan opvoeders en jongeren is dan ook essentieel om enerzijds bewustwording te creëren en anderzijds het onderwerp bespreekbaar te maken.
- Alcoholgebruik wordt door veel ouders nog als 'normaal' gezien. Ouders zijn verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind en spelen een belangrijke rol in het voorkomen van alcohol en drugsgebruik op jonge leeftijd. Door opvoedondersteuning aan te bieden kan bij ouders bewustwording ontstaan over hun rol in het voorkomen van vroegtijdig middelengebruik.
- Ouders dienen zich bewust te zijn van het feit dat zij in overtreding zijn op het moment dat zij hun minderjarige kind alcohol laten nuttigen. Via communicatie wordt ingezet op het creëren van deze bewustwording.

Adequate signalering en toeleiding naar hulp

- Met betrekking tot signalering is het van belang dat ouders weten hoe zij problemen kunnen herkennen en een laagdrempelige toegang tot hulpinstanties hebben. Bouman GGZ kan hierin ondersteuning bieden. Daarnaast is het van belang dat de partijen uit het lokaal zorgnetwerk alert zijn op signalen van alcohol- en/of drugsproblematiek in thuissituaties.
- Het jongerenwerk zet in op het signaleren van problematiek en kan tussen ouders en hulpverlening bemiddelen.

Handhaving

- Met betrekking tot handhaving is het van belang dat ouders, bij eventuele overtredingen van hun kinderen, in kennis worden gesteld van de overtreding.
- De gemeente zal in samenwerking met de politie, boa's, jongerenwerk, buurtpreventie en Bouman GGZ toezien op alcohol- & drugsgebruik in de openbare ruimte.
- Ook thuis is middelengebruik onder de toegestane leeftijd strafbaar. In ernstige situaties, waarbij geconstateerd wordt dat minderjarigen in hun thuisomgeving overmatig middelen gebruiken, zullen de ouders worden aangemeld bij Bureau Jeugdzorg.

2.3 Domein school

Het domein school richt zich zowel op voortgezet als op basisonderwijs. In de gemeente Albrandswaard bevinden zich verschillende basisscholen, maar geen scholen voor het voortgezet onderwijs. Met betrekking tot de doelgroep 12 tot 18 jaar zijn we daarmee afhankelijk van de inzet van het voortgezet onderwijs en de VMBO scholen zelf rondom voorlichting en bewustwording.

Basisonderwijs

Kinderen komen steeds eerder in aanraking met alcohol- en/of drugsgebruik. Bij het ontmoedigen van alcohol en drugsgebruik op jonge leeftijd spelen basisscholen een essentiële rol. Niet alleen alle kinderen worden hier bereikt. Ook de ouders/verzorgers zijn in beeld.

Het is van belang dat tijdens voorlichting op scholen de focus komt te liggen op de gevaren van alcohol en drugsgebruik op jonge leeftijd en de lichamelijke schade die dit met zich mee kan brengen. Daarnaast is het voor ouders/verzorgers van belang te weten wat de mogelijke triggers zijn voor het gebruik van alcohol- en/of drugs.

Voortgezet onderwijs

Naarmate de kinderen de overstap maken van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs verandert in veel gevallen de perceptie van alcohol- en drugsgebruik. De kans op middelengebruik neemt dan ook significant toe. Het ontbreken van een middelbare school in Albrandswaard maakt het lastig op deze doelgroep in te zetten. Dit neemt niet weg dat bewustwording van de negatieve gevolgen door alcohol- en drugsgebruik onder de aandacht moeten worden gebracht bij de scholen en de jongeren die hier op school zitten. Vanuit dit perspectief dient de samenwerking met andere gemeenten te worden opgezocht.

De aanpak in relatie tot subdoelstellingen

Het vergroten van betrokkenheid, bewustwording en het bespreekbaar maken

- Om bewustwording te creëren zal tijdens de jaarlijkse scholenmarkt aandacht worden besteed aan maatschappelijke problemen zoals alcohol en drugs.
- Bij het voorlichten van basisschoolleerlingen en opvoeders zal de focus worden gelegd op de gevaren van middelengebruik en de triggers voor het gebruik van deze middelen. Op deze manier kan bewustwording ontstaan over de aanleiding van middelengebruik en kunnen signalen sneller worden opgepikt.
- Om de bewustwording te vergroten is het van belang dat scholen het onderwerp op de agenda houden en bespreekbaar maken binnen de school. De (regionale) samenwerking en afstemming tussen scholen zal dan ook worden gestimuleerd.

Adequate signalering en toeleiding naar hulp

- Met betrekking tot signalering is het van belang dat scholen op de hoogte zijn van het lokaal zorgnetwerk en de contactpersonen van dit netwerk. Van scholen wordt verwacht dat zij actief gebruik maken van het doen van Sisa-meldingen in het geval dat problemen gesignaleerd worden.

Handhaving

- Via voorlichting op scholen worden jongeren gewezen op de geldende wet- en regelgeving.

3. Organisatorische borging

3.1 Actieprogramma 2014-2017

Na vaststelling van de nota zal verder vorm worden gegeven aan het actieprogramma. De rode draad in het programma wordt gevormd door de drie subdoelstellingen: bewustwording en betrokkenheid, signaleren en handhaving.

In het bijzonder zal er aandacht worden geschonken aan de doelgroep 16 tot 18 jarigen en hun ouders. De groep 16 tot 18 jarigen wordt sterk geraakt door nieuwe wetswijzigingen. Daarnaast spelen ouders een belangrijke rol in het ondervangen van de gevolgen hiervan. Zij zijn essentieel in de aanpak maar daarentegen ook moeilijk te bereiken.

Door middel van gesprekken en bijeenkomsten met betrokkenen uit de drie domeinen worden de voorgestelde maatregelen uitgewerkt en nauwkeuriger vormgegeven in een actieprogramma 2014-2017. Vervolgens zal worden overgegaan tot de uitvoering van de maatregelen. Cocreatie en coproductie staan in dit proces centraal. Ontmoedigen dient een mentaliteit te worden.

Het actieprogramma zal in het 4^e kwartaal 2013 en het 1^e kwartaal 2014 worden opgesteld. Dit programma wordt ter kennisname aan de gemeenteraad toegezonden. Jaarlijks wordt het programma in de werkgroep sociale veiligheid en met de betrokken partners geëvalueerd. Na 4 jaar zal de GGD met nieuwe gegevens komen ten aanzien van het gebruik.

3.2 Bestuurlijke coördinatie

De burgemeester is belast met het toezicht op de naleving van de Drank- & Horecawet. Bij een eventuele overtreding kan hij sancties opleggen. Daarnaast kan hij de bevelen geven ter handhaving van de openbare orde & veiligheid.

De wethouder kennis & welzijn is belast met de uitvoering van deze Alcohol- & Drugsnota 2014-2017 en het bijbehorende actieprogramma als het gaat om niet repressieve acties.

3.3 De samenhang met flankerend beleid

De alcohol- & drugsnota 2014-2017 heeft sterke raakvlakken met de onderstaande beleidsterreinen, beleidsnota's en processen. Hier is dan ook afstemming in gezocht.

- Gezondheidsbeleid
- Vergunningen, toezicht en handhaving
- Jeugdbeleid
- Horecanota BAR 2013-2018
- Integraal veiligheidsbeleid

3.4 Financiële borging

Het opstellen van het alcohol- & drugsbeleid is een prioriteit uit het integraal veiligheidsbeleid 2013-2017. Voor de uitvoering van het integraal veiligheidsbeleid wordt jaarlijks een bedrag van € 88.000 in de begroting gereserveerd. Het opstellen en uitvoeren van een nieuw alcohol- & drugsbeleid wordt daarmee gefinancierd uit het integraal veiligheidsbudget.

Veel doelstellingen zullen geen financiële inzet vragen, daar veel kan worden bereikt met overleg. Het gaat vooral om een stuk bewustwording, afstemming en van elkaar leren.

Onze partners, zoals in het begin van deze nota beschreven, zullen onze ambassadeurs moeten zijn in het bereiken van ons gezamenlijke doel: het overmatig gebruik van alcohol en drugs verder terugdringen.